

Nr 602

Av herr **Johansson** i Dockered m. fl., *angående den s. k. allemansrätten.*

(Lika lydande med motion nr 512 i Första kammaren)

Kortare arbetstid, ökat bilbestånd och förbättrade kommunikationsmöjligheter i övrigt har berett allt fler och fler människor möjligheter till friluftsliv. Vårt lands storslagna natur erbjuder också rika möjligheter. Till detta bidrar även vår i jämförelse med de flesta andra länder mindre restriktiva s. k. allemansrätt, d. v. s. vår relativt obegränsade rätt att fritt ströva i markerna, plocka bär och svamp, bada, tälta o. s. v.

Genom den ökade befolkningskoncentrationen till vissa orter och genom de ovan anförda bättre möjligheterna att komma ut i naturen har emellertid under senare år aktualiserats en rad andra problem. Nedskräpning i naturen, den ökade risken för skogseldar, intrång på växande gröda, åverkan på stängsel, gren- och lövbrytning utan urskiljning m. m. är exempel på några av de avigsidor, som det moderna friluftslivet fört med sig. Det bästa och effektivaste sättet att komma till rätta med detta problem är helt säkert i första hand uppfostran och upplysning.

Naturvården kräver respekt för och omvårdnad om våra naturtillgångar, och det kräves umgängesvett med naturen från de människors sida, som söker sig ut i skog och mark för att hämta krafter och förnyelse i sin ofta jäktade och rastlösa dagliga tillvaro.

Med den utveckling som den moderna samhällsutvecklingen tagit kan man inte komma ifrån att det blir nödvändigt för samhället att förr eller senare närmare ange de normer, under vilka samhället kan säkra detta människornas umgänge med naturen. Det vill med andra ord säga att det ur både naturvårdens, markägarens och allmänhetens synpunkt vore önskvärt med en närmare precisering av den s. k. allemansrätten.

Såväl i England som i Norge liksom i en rad andra länder har man kommit betydligt längre på detta område än i vårt land. Detta har vidare kunnat ske utan att allmänhetens möjligheter till friluftsliv kan sägas ha begränsats.

I Norge fastställde man 1957 i en friluftslag friluftsfolkets skyldigheter och rättigheter. Man skiljer där mellan in- och utmark. Som inmark räknas bl. a. tomt, brukad jord, skogsplantering eller annan mark där ägaren vållas intrång genom allmänhetens färdsel. I utmark har alla rätt att färdas till

fots hela året, om det sker med hänsyn och tillbörlig varsamhet. Inmark får beträdas, då den är frusen eller snöbelagd, dock ej under vissa tider.

Lagen ger rätt till bad och båtfart. Tältning tillåtes på utmark, dock ej i ungskog eller på skogsförnygringsplats eller närmare boning än 150 m eller två dygn utan ägarens tillstånd. Skadegörelse kan beivras. Stängsel till hinder för friluftslivet får icke uppsättas om de inte är nödvändiga för markägaren o. s. v.

Den norska lagstiftningen synes oss vara ett exempel på hur man genom en mera preciserad allemansrätt kunnat skydda naturvärdena från skadlig misshushållning samtidigt som man i allt väsentligt tillgodosett allmänhetens berättigade krav på möjligheter till ett stärkande friluftsliv. Inte minst med hänsyn till den för varje år alltmer tilltagande turisttrafiken mellan i första hand de nordiska länderna och till önskemålen om en så långt möjligt samnordisk lagstiftning anser vi det därför önskvärt att man genom en utredning prövar möjligheterna till en något mera preciserad utformning av allemansrätten t. ex. i enlighet med den norska lagstiftningen. En sådan utredning bör då lämpligen pröva även hur samhället i andra former, t. ex. genom planerade åtgärder, kan tillgodose allmänhetens behov av friluftsområden genom ökade möjligheter att för friluftsliv utnyttja kronan tillhöriga markområden.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om tillsättande av en utredning i syfte att samordna de synpunkter och föreskrifter, som främst i de nordiska länderna är rådande på den s. k. allemansrättens område, med våra naturvårdssynpunkter och vår rättsuppfattning.

Stockholm den 26 januari 1961

Robert Johansson
i Dockered

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund

Lennart Mattsson

Fritz Börjesson
i Glömminge

Johannes Antonsson

Karl Björkänge

Gunnar Larsson
i Luttra
